

XIII Preludium

Allegretto (♩=104)

The first system of the XIII Preludium consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 12/16. The music begins with a piano (*p*) dynamic. The first measure of the upper staff contains a triplet of eighth notes (F#, A, C#) followed by a quarter note (D). The bass staff has a quarter rest followed by a quarter note (F#). The system concludes with a fermata over the final notes of both staves.

The second system continues the piece. The upper staff features a series of eighth-note patterns, including a triplet of eighth notes (F#, A, C#) and a quarter note (D). The bass staff continues with a steady eighth-note accompaniment. The system ends with a fermata.

The third system begins with a small melodic fragment in the upper staff. The main part of the system shows the continuation of the eighth-note patterns in both staves. The upper staff has a triplet of eighth notes (F#, A, C#) and a quarter note (D). The bass staff has a quarter note (F#). The system concludes with a fermata.

The fourth system continues the piece. The upper staff has a triplet of eighth notes (F#, A, C#) and a quarter note (D). The bass staff has a quarter note (F#). The system concludes with a fermata. A small melodic fragment is shown in the upper staff at the end of the system.

XIII Fuga

Andantino grazioso (♩=76)

(a 3 voci)

Kontrapunkt

Temat

II kontrapunkt

Odpowiedź tonalna

t. 12, 20, 28

17 *fp* *cresc. a poco a poco*

20 *mf* *sempre cresc.*

23 *f*

26 *dim. a poco a poco* *mf* *p*

29 *marc.* *p*

32 *deciso* *f* *ff*

b) Zwrócić uwagę na zróżnicowanie brzmienia, tak by uwypaknić opadający progresyjnie fragment tematu.

c) Zaakcentować następujące dźwięki przypominające temat:

13 *secchi*

16 *f*

19 *f marc. energico*

22 *a tempo rit.*

XIV Fuga

Andante; con severa espressione (♩=100)

(a 4 voci)

Temat

Kontrapunkt

a) Pochodzi z tematu.

b) Trzeba ponownie uderzyć cisł.

c) Głos najwyższy nieco podkreślić.

Musical score for measures 21-24. The piece is in G major (one sharp) and 3/4 time. The right hand features a melodic line with grace notes and slurs, while the left hand provides a rhythmic accompaniment. Fingerings are indicated by numbers 1-5. Measure numbers 21, 22, 23, and 24 are marked at the beginning of their respective staves.

Musical score for measures 25-28. Measure 25 begins with a *mf* dynamic marking. The right hand has a melodic line with a trill in measure 27. The left hand continues with a rhythmic accompaniment. Fingerings and measure numbers (25, 26, 27, 28) are clearly visible.

Musical score for measures 29-32. Measure 29 starts with a *f* dynamic marking. The right hand features a melodic line with a trill in measure 31. The left hand has a rhythmic accompaniment. Fingerings and measure numbers (29, 30, 31, 32) are present.

Musical score for measures 33-36. Measure 33 begins with a *dim.* dynamic marking. The right hand has a melodic line with a trill in measure 35. The left hand continues with a rhythmic accompaniment. Fingerings and measure numbers (33, 34, 35, 36) are present.

Musical score for measures 37-40. Measure 37 starts with a *p cresc.* dynamic marking. The right hand has a melodic line with a trill in measure 39. The left hand continues with a rhythmic accompaniment. Fingerings and measure numbers (37, 38, 39, 40) are present.

allargando

d) **Temat**

A short musical phrase in G major, consisting of a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G.

e) Albo z trylem:

A musical phrase in G major, consisting of a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G, followed by a trill on G.

XV Preludium

Molto vivace e brillante (♩-96)

poco legato

f brillante

10

meno f

12

dim.

p

leggero

14

cresc.

mf e sempre cresc.

16

18

(senza rall.)

ff

XV Fuga

Allegro moderato, ma con molto brio ($\text{♩} = 69$)

(a 3 voci)

Temat

Kontrapunkt

a) Łącznik

b) Alt powtarza tu, w ruchu przeciwnym partię sopranu z poprzedniego taktu.

c) Temat i kontrapunkt w odwróceniu (inwersja).

47 *f* *d* *dim.* *poco legato*

51 *T marc.* *p marc.* *cresc. poco a poco*

55 *poco legato* *mf*

59 *f marc.* *tr* *mf*

63 *quasi staccato* *dim.*

d) Odpowiednik:

XVI Preludium

Lentamente (♩=92)

mp

sempre legatissimo

a) Głos wyższy nieco podkreślić.

10

p
tr

3121

31

12

21

2

14

mf

1 2 3

5

16

cresc.

2 1

45

18

f dim. e rall.

p

35

35

b) Rozwiązanie *fis'* na *g'* musi być bardzo wyraźne.

XVI Fuga

Andante con moto (♩=60)

(a 4 voci)

Measures 1-4 of the fugue. The score is in G minor, 3/4 time. It features a complex texture with multiple voices. Dynamics include *f* and *mf*. Fingerings and articulation marks are present throughout.

Measures 5-8 of the fugue. The texture continues with intricate counterpoint. Dynamics include *f* and *mf*. The notation includes many slurs and fingerings.

Measures 9-12 of the fugue. The texture becomes more sparse in some parts. Dynamics include *dim.*, *p*, and *mf*. The tempo marking *poco mare.* appears at the end of the system.

Measures 13-15 of the fugue. The texture is dense with many sixteenth notes. Dynamics include *mf*. The notation is highly detailed with many slurs and fingerings.

Measures 16-21 of the fugue. The texture is very dense and complex. Dynamics include *cresc.*, *f*, and *p*. The notation includes many slurs and fingerings.

Thematic and tonal response diagrams. The top line is labeled "Tema" and the bottom line is labeled "Kontropunkt". Below them is "Odpowiedź tonalna".

19 *mp* *mp*

22 *mf* *fp*

a) b)

25 *cresc.*

28 *f*

c)

31 *più f* *ff*

d)

a) Odpowiednik

b) Zaakcentować należąca do tematu dźwięki, odpowiadające nutom wydrukowanym większą czcionką.

c) To b, uderzone pierwszym palcem prawej ręki, odbiera potem – bez ponownego uderzenia – pierwszy palec lewej ręki.

d) Głos altowy podwojony. Dźwięki uderzane pierwszym palcem marcatisimo.

XVII Preludium

Allegro scherzoso (♩=108)

The musical score is presented in two systems, each with a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Allegro scherzoso' with a quarter note equal to 108 beats per minute. The score includes various dynamics such as *mf*, *f*, *p*, *marc.*, *cresc.*, and *dim.*. Performance instructions include *poco legato, brillante*, *poco rit.*, and *a tempo*. The score is divided into measures, with measure numbers 6, 11, 15, and 19 indicated. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. A specific instruction 'a)' is placed above the first measure.

a) Zaleca się lekkie staccato z ramienia, przy ustaleniu palców i przegubu.

poco legato

poco legato

23

3 2 3 5 2

1 4 2 3 1 4 2 3 1 4 2 3 1 3

4 3 5 1 2 1 3 4 5 1 marc. 4 2 4 4 1 2 3 2

f

27

3 3 3

4 2 3 1 4 3 5 1 3 2 1 3 1 4 3 5 4 2 1 3 2 1 3 5 4

dim. *p*

31

3 3 1 4 1 1

5 4 2 3 4 3 4 5 3 4 2 3 1

p

35

1 1 4 2 2 1 3 1 3 4 3 2 1 2

2 2 2 2 2 1 3 4 3 4

f

40

1 1 2 3 4 2 1 1 3 2 1 4

2 1 3 1 4 3 4 5 3 1 3 3 2 3 1

f

XVII Fuga

Moderato (♩=66)

(a 4 voci)

Temat

Kontropunkt

Odpowiedź tonalna

- a) Odczekać dokładnie pełną pauzę ćwierćnotową, zanim wejdzie bas.
 b) Kontropunkt nieznacznie zmieniony. Z tej jego nowej postaci wyprowadzą się niemal wszystkie łączniki.
 c) W rękopisie to as^2 nie jest połączone łukiem z następującym as^2 .

- d) W tym takcie i w t. 13, 17 i 29 jest bardzo trudno wydźwignąć temat; każdy z tych taktów bezwzględnie wymaga szczególnego opracowania.

- e) W tej opadającej progresji bas pochodzi z tematu:

podczas gdy sopran wykazuje podobieństwo z kontropunktem

17 *mf* *poco marc.* *sotto voce, legatiss.*

20 *mf* *f* *marc.* *marc. 3*

23 *mf* *più marc.* *cresc.*

26 *g)* *f* *dim.* *h)*

29 *mf* *mf cresc.*

32 *f* *marc. e pesante* *cresc.* *rall.* *ff*

f) Kontrapunkt w odwróceniu (inwersja)
 g) Niektóre wydania samowolnie łączą łukiem te dwa *des* w sopranie.

h) Dźwięki odpowiadające nutom zamieszczonym większą czcionką należy wydatnić.

15 *cresc.* *mf* *cresc.*

18 *f* *dim.* *b)*

21 *p* *cresc.*

24 *tenuti* *molto espressivo* *rit. poco*

27 *a tempo* *marc.* *rit.* *dim.* *p*

b) Górny głos nieco większym tonem.

XVIII Fuga

Andante (♩=60)

(a 4 voci)

Temat

Kontrapunkt

II Kontrapunkt

Odpowiedź tonalna

a) Odpowiednik

b) Progresja wznosząca się. Bas powtarza wycinek z tematu. Partia

sopranu wprowadzona z dwu następujących małych figur

kontrapunktu:

c) Progresja opadająca, utworzona podobnie jak poprzedzająca.

21 *un poco sotto voce* *cresc.*

25 *f*

29 *dim.* *p*

33 *cresc.*

37 *largamente* *f*

d) Struktura następnego łącznika-progresji opiera się na dwóch małych fragmentach wprowadzonych z kontrpunktu, lecz dość znacznie zmodyfikowanych. Przykład:

e) Ten takt nastęrcza wiele trudności, gdy chcemy jasno uwy-detnić temat.

XIX Preludium

Allegretto grazioso (♩=80)

legatissimo

The musical score for XIX Preludium is written for piano in G major and 3/4 time. It is marked *Allegretto grazioso* (♩=80) and *legatissimo*. The score is divided into four systems. The first system begins with a treble clef and a bass clef, with a dynamic marking of *mf* and a tempo marking of *Allegretto grazioso* (♩=80). The second system has a dynamic marking of *mf* and a tempo marking of *legatissimo*. The third system has a dynamic marking of *p* and a tempo marking of *legatissimo*. The fourth system has a dynamic marking of *mf* and a tempo marking of *legatissimo*. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and fingerings.

a) To preludium napisane jest w formie trzygłosowej inwencji. Oto różne motywy tematyczne:

The musical score shows the thematic motifs of the XIX Preludium. It is written in G major and 3/4 time. The score is divided into four systems. The first system is labeled "Temat" and "Coda". The second system is labeled "II kontrpunkt". The third system is labeled "I kontrpunkt". The fourth system is labeled "Odpowiedź". The score includes various musical notations such as slurs, accents, and fingerings.

11 *marc.* *f*

13 *fp*

16 *cresc.* *f* *ten.*

19 *f*

22 *f deciso* *senza rall.*

XIX Fuga

Allegro molto tranquillo (♩=66)

(a 3 voci)

Темат Контрапункт

Одповідь тональна

II Контрапункт

20 *p dolce*

23 *a) sempre p* *marcato*

26 *b) marcato*

29 *sempre legato*

32

a) Poczynając od tego miejsca temat jest powtórzył w pewien sposób, aby rozszerzony:

b) Odpowiednik

35 *sempre legato*

38 *cresc.*

41 *poco rit.* *a tempo* *f marcato*

45 *poco rit.*

49 *a tempo* *f* *mf* *rit.*

52 *f* *d)* *rit.*

c) Niższy głos w partii prawej ręki powinien wystąpić wyraźnie, marcato.

d) Niektóre wydania, idąc za rękopisem Forkela, mają e zamiast gs. Wszystkie skłania do przypuszczenia, że chodzi tu o błąd

w przepisywaniu. To ostatnie pojawienie się tematu, powierzone głosowi środkowemu (altowemu), winno być wyraźnie uwyppakłone.

XX Preludium

Allegro vivace e deciso (♩=80)

a) W rękopisach brak ligatury łączącej oba e².

XX Fuga

Molto moderato (♩=66)

(a 4 voci)

mf poco stacc. (pesante)

ben legato

sottovoce

ben legato

sottovoce

legato

non legato

Temat

Kontrapunkt

a) Od tego miejsca zaczyna się drugie przeprowadzenie w odwróceniu.

b) Wszystkie te małe grupy ceteronotowe pochodzą

z kontrapunktu:

System 1 (measures 21-24). The score is in treble and bass clefs. It features complex rhythmic patterns with many sixteenth and thirty-second notes. Fingerings are indicated by numbers 1-5. A trill is marked with 'T' in measure 24. A dynamic marking of *mf* is present in measure 22. A tempo marking *5ten.* is at the end of the system.

System 2 (measures 25-28). Continues the complex rhythmic texture. Includes a trill 'T' in measure 26 and a dynamic marking of *ten. dim.* in measure 27. A tempo marking *p* is at the end of the system.

System 3 (measures 29-32). Features a trill 'T' in measure 30 and another in measure 32. The rhythmic complexity continues with many sixteenth notes.

System 4 (measures 33-36). Continues the intricate rhythmic patterns. Includes a trill 'T' in measure 36.

System 5 (measures 37-40). The final system on the page. Includes a trill 'T' in measure 37 and a dynamic marking of *dim.* in measure 39. A tempo marking *d)* is at the end of the system.

c) Stretto

d) Podczas gdy bas i alt mają swobodny kontrapunkt, tenor powtarza sfigurowany motyw kontrapunktu stałego.

41 *p*

45

48

51 *cresc.* *tr* *mf non legato*

54

e) Kolejne wejścia poszczególnych głosów znów na zasadzie stretta, lecz z tematem odwróconym.

10 *p*

poco legato

2 3 5 1 2 2 1 2 4 2

3 5

5 3

2 b 3

Detailed description: This system contains the first two staves of music. The left staff (bass clef) begins with a piano (*p*) dynamic and features a complex, fast-moving melodic line with numerous fingerings (2, 3, 5, 1, 2, 2, 1, 2, 4, 2) and slurs. The right staff (treble clef) provides harmonic accompaniment with chords and some melodic fragments. The tempo/style marking *poco legato* is placed in the right margin.

12

f

2 1 3

1 1 1 1

5 3

5 1 3 2

Detailed description: This system contains the next two staves. The left staff continues the melodic line with fingerings 2, 1, 3 and slurs. The right staff features a more active accompaniment with a forte (*f*) dynamic. Fingerings 1, 1, 1, 1 are shown in the left margin, and 5, 3, 5, 1, 3, 2 are shown in the right margin.

14

f

f

3 1 1 1

4 4 1 4 2 1 b 13

1 3 1 3 2

2 b

Detailed description: This system contains the third and fourth staves. The left staff has a melodic line with fingerings 3, 1, 1, 1 and slurs. The right staff has a forte (*f*) accompaniment. Fingerings 4, 4, 1, 4, 2, 1, b, 13 are shown in the right margin, and 1, 3, 1, 3, 2 are shown in the left margin.

17

allargando

a tempo

1 b 1 2 3 1

4

1 4 2 1 b 1

2 4

3 2

2

Detailed description: This system contains the fifth and sixth staves. The left staff begins with an *allargando* (slowing down) marking and a melodic line with fingerings 1, b, 1, 2, 3, 1 and a slur. The right staff continues with a melodic line and fingerings 1, 4, 2, 1, b, 1. A *a tempo* (return to normal tempo) marking is placed above the right staff. Fingerings 2, 4 and 3, 2 are shown in the left margin, and 2 is shown in the right margin.

19

poco rit.

p

2 1 3

2 1 3

2 2 3 4 3 1 3 1 3 2

2 4 2 4 2 4 2 4 2 4 2 4

4 2 1 4 2 1 4 1

Detailed description: This system contains the seventh and eighth staves. The left staff begins with a *poco rit.* (slowing down) marking and a melodic line with fingerings 2, 1, 3 and slurs. The right staff continues with a melodic line and fingerings 2, 2, 3, 4, 3, 1, 3, 1, 3, 2. A piano (*p*) dynamic marking is placed in the right margin. Fingerings 4, 2, 1, 4, 2, 1, 4, 1 are shown in the right margin, and 4 is shown in the left margin.

XXI Fuga

Allegretto scherzoso (♩=104)

(a 3 voci)

Temat

I Kontrapunkt

II kontrapunkt

t. 9, 13, 26, 41

Odpowiedź tonalna

XXII Preludium

Adagio lamentoso ($\text{♩} = 84$)

p

molto tenuto

molto espressivo

mf -> p

marcato

p

molto tenuto

marcato

p

molto tenuto

marcato

marc.

marc.

molto tenuto

marcato

a) Nuty powtarzane należy grać „długim dźwiękiem”; palec powinien utrzymywać stały kontakt z klawiszem.

13

mf *b)*

p *cresc.*

Handwritten fingering numbers (1-5) are present throughout the system.

16

f *dim.*

Handwritten fingering numbers (1-5) are present throughout the system.

19

p *mf* *dolcissimo* *cresc.*

pesante

Handwritten fingering numbers (1-5) are present throughout the system.

22

poco rit. *passionato* *f* *meno f* *rit.* *marcato* *marcato*

c)

Handwritten fingering numbers (1-5) are present throughout the system.

b) Górny głos nieco większym tonem niż głosy pozostałe.

c) Niektóre upadnięcia mają mordent (∩) nad e², ale żaden rękopis go nie posiada, a stałe jednostajność formuły rytmicznej nie dopuszcza, zdaniem redaktora, wprowadzenia ozdóbek.

XXII Fuga

Andante sostenuto (♩=104)

(a 5 voci)

Temat Kontrapunkt

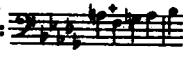
Odpowiedź tonalna

Można też uważać, że temat składa się tylko z dwóch taktów:

a) Wydaje się, że Bach uważał kreskę pionową przecinającą znak C za symbolikę ozdobę kaligraficzną.

b) Ta figura: pochodzi z kontrapunktu, jest bardzo ważne, ponieważ stanowi materiał obficie wykorzystany w fugie; patrz t. 42 i następne.

c) Tutaj temat jest nieznacznie zmieniony: (patrz t. 17, 31, 34, 39 itd.).

22

5 4 3

2 3 1

4 3 2 1

5 4 3 2 1

1 1 2

p

27

1 2 3

2 2

3 2 1

1 2 3

1 1

1 4 2

un poco più di voce

5 5

32

4 2 2 3

5 4 3

3 4 5

1 1

2

1 1

2 1

2 1

3 3

3 4

mf

f

37

5 4

4 1 2 4

3 1 1 1

3 1

4 3

3 1

mf

dim.

42

5 4

3 2

3 2 1

5 2

2 1 3 1

1 1

3 1 3

3 1

2 1 3 1

p

cresc. a poco a poco

d)

marcato

47

5 4

3 2

3 2 1

5 4

3 2 1

2 1 3 1

1 1

2 1

5 3

4

mf

f

d) Odpowiednik: (patrz odnośnik b).

52

mf

58

f

64

f

70

sempre più largamente

f

- e) Zwróćmy uwagę na pełne powtórzenie tematu w obu głosach jednocześnie.
- f) Aby uczeń miał dokładniejsze pojęcie o tym cudownym stretcie, podajemy ten ustęp w formie partytutowej:

- g) Dwa ostatnie przypomnienia tematu:

XXIII Fuga

Andante (♩=60)

(a 4 voci)

Temat Kontropunkt II kontropunkt

Odpowiedź tonalna

t. 5.7

a) Tu kończy się pierwsza część fugi, a rozpoczynają łączniki.

Ta figura tematyczna: pochodzi z siódmego taktu sopranu:

16 *mf* *b)* *p* *mf* *T*

19 *c)* *piuf* *T*

22 *(tr)* *piuf* *T*

25 *fp*

28 *mf* *cresc. sempre*

31 *f* *rit.* *ff*

32

b) Temat w odwróceniu

c) Odpowiedz w odwróceniu

XXIV Preludium

a) Andante (J-76)

p come organo

poco cresc.

p

poco cresc.

mf

tr

p

a) Oznaczenie „Andante“ pochodzi od Becha. b) Głos najwyższy nieco głośniej.

23 *mf*

27 *p*

31 *p* *cresc. poco a poco*

35

39 *f* *allargando*

43 *f* *p*

c) Należy zwrócić uwagę na analogię pomiędzy tym taktem a t. 17 i dalszymi w fudze, tworzącymi łącznik oparty na progresji.

XXIV Fuga

a) Largo (♩=52)

(a 4 voci)

legato molto ed uguale

Temat

Kontrapunkt

Odpowiedź tonalna

a) Oznaczenie „Largo” oraz łuczki w temacie pochodzą od Bacha.

b) Ta figura kontrapunktu: występuje często w dalszym ciągu fugi.c) Ten krótki motyw: powtarzają w tercjach sopran i alt w t. 24 i 25.

d) Głos altowy powtarza kontrapunkt w odwróceniu, ale na ostatniej ćwierćnauce taktu kontrapunkt w swej pierwotnej formie przechodzi do głosu tenorowego.

e) *fi*! mocniej niż *ci*!.Kontrapunkt
w odwróceniu

Kontrapunkt
w ruchu prostym

marc.
T
13 *f*

semplice
16

serenamente, tutto p ed uguale
19 *p ma marcato*

22 *cresc.* *mf*

25 *p serenamente*

f) Tutaj również kontrapunkt pojawia się najpierw w tenorze w odwróceniu, a potem w basie w ruchu prostym.

g) Dźwięk e³ nie powinien przycisnąć dźwięku cis¹.

h) Łącznik progresyjny, który występuje trzykrotnie w przebiegu fugi. Jego pogodna prostota tworzy cudowny kontrast z namiętą ekspresją reszty utworu.

i) To przypomnienie tematu musi być zdecydowanie wydatnione.

j) Drugie gis¹ bardzo cicho.

System 1 (measures 43-45): Treble clef, key signature of two sharps (F# and C#). Measure 43 starts with a treble clef and contains a complex melodic line with many slurs and fingerings (5, 4, 3, 1, 2, 5, 4, 3, 4, 4, 3, 4, 5). The bass clef part starts with a tenor clef (T) and contains a simpler line with fingerings (2, 3, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). Measure 44 continues the melodic development. Measure 45 shows a continuation of the bass line with fingerings (4, 5, 4).

System 2 (measures 46-48): Treble clef. Measure 46 has a dynamic marking *m)* and a slur over a melodic phrase with fingerings (5, 4, 3, 2, 3, 1, 2, 1, 4, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). The bass clef part has a tenor clef (T) and fingerings (3, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). Measure 47 continues the melodic line. Measure 48 has a dynamic marking *T* and a slur over a melodic phrase with fingerings (1, 2, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1).

System 3 (measures 49-51): Treble clef. Measure 49 has a dynamic marking *dim.* and a slur over a melodic phrase with fingerings (5, 4, 5, 3, 4, 1, 3, 5, 4, 5, 3, 4, 1, 3, 5, 4, 5, 3, 4, 1, 3, 5, 4, 5, 3, 4, 1, 3). The bass clef part has a dynamic marking *dim.* and a slur over a melodic phrase with fingerings (1, 3, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). Measure 50 continues the melodic line. Measure 51 has a dynamic marking *dim.* and a slur over a melodic phrase with fingerings (1, 3, 4, 5, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1).

System 4 (measures 52-54): Treble clef. Measure 52 has a dynamic marking *p* and a slur over a melodic phrase with fingerings (4, 2, 1, 3, 3, 4, 1, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). The bass clef part has a dynamic marking *p* and a slur over a melodic phrase with fingerings (5, 4, 1, 2, 4, 5, 3, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). Measure 53 continues the melodic line. Measure 54 has a dynamic marking *p* and a slur over a melodic phrase with fingerings (5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1).

System 5 (measures 55-57): Treble clef. Measure 55 has a dynamic marking *p* and a slur over a melodic phrase with fingerings (5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). The bass clef part has a dynamic marking *p* and a slur over a melodic phrase with fingerings (1, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1). Measure 56 continues the melodic line. Measure 57 has a dynamic marking *p* and a slur over a melodic phrase with fingerings (1, 2, 4, 2, 1, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1).

t) Pochodzi z kontrapunktu.

n) Kontrapunkt przechodzi z altu do sopranu:

Musical notation for footnote n): A short melodic phrase in treble clef, key signature of two sharps, with a dynamic marking *p*. The notes are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4.

